VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS
VIRŠININKAS

ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS VIRŠININKO 2018 M. GRUODŽIO 3 D. ĮSAKYMO NR. VA - 92 „DĖL GYVENTOJO PRANEŠIMO APIE IŠLAIDAS PRC912 FORMOS, PAPILDOMO LAPO PRC912P FORMOS UŽPILDYMO BEI PATEIKIMO MOKESČIŲ ADMINISTRATORIUI TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2020 m. gruodžio 16 d. Nr. VA-88
Vilnius

1. P a k e i č i u Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2018 m. gruodžio 3 d. įsakymą Nr. VA-92 „Dėl Gyventojo pranešimo apie išlaidas PRC912 formos, papildomo lapo PRC912P formos užpildymo bei pateikimo mokesčių administratoriui taisyklių patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„**VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS**
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS
VIRŠININKAS

ĮSAKYMAS
DĖL GYVENTOJO PRANEŠIMO APIE IŠLAIDAS (PRC912) PATEIKIMO MOKESČIŲ ADMINISTRATORIUI TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 33 straipsnio 1 punktu, Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 4 punktu bei Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 18.11 papunkčiu,

t v i r t i n u Gyventojo pranešimo apie išlaidas (PRC912) pateikimo mokesčių administratoriui taisykles (pridedama).“

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2021 m. sausio 1 dieną.

Viršininkė Edita Janušienė

PATVIRTINTA
Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2018 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. VA-92
(Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2020 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. VA-88 redakcija)

GYVENTOJO PRANEŠIMO APIE IŠLAIDAS (PRC912) PATEIKIMO MOKESČIŲ ADMINISTRATORIUI TAISYKLĖS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gyventojo pranešimo apie išlaidas (PRC912) pateikimo mokesčių administratoriui taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato nuolatinio Lietuvos gyventojo (toliau – gyventojas), pageidaujančio pasinaudoti gyventojų pajamų mokesčio lengvata iš pajamų atimti per mokestinį laikotarpį (toliau – kalendoriniai metai) patirtas, Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 21 straipsnio 1 dalies 4 punkte numatytas išlaidas, pranešimo apie išlaidas (toliau – pranešimas) pateikimo mokesčių administratoriui tvarką.

2. Taisyklės parengtos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 33 straipsnio 1 punktu ir GPMĮ 21 straipsnio 1 dalies 4 punktu.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Išlaidos** – per kalendorinius metus (2020 m., 2021 m.) už paties gyventojo ar jo sutuoktinio naudai suteiktas paslaugas sumokėtos sumos, neįskaitant sumų, sumokėtų už paslaugai atlikti reikalingas medžiagas, priemones, detales, mechanizmus, sistemas ir pan.

3.2. **Paslaugos** – paslaugos teikėjo atlikti tokie darbai ar suteiktos paslaugos:

3.2.1. gyvenamosios ir negyvenamosios paskirties pastato ar kito statinio apdailos ir bet kokio remonto (paprastojo ar kapitalinio) darbai, išskyrus daugiabučių gyvenamųjų namų atnaujinimą (modernizavimą);

3.2.2. lengvojo automobilio remonto paslaugos;

3.2.3. nepilnamečių vaikų (įvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje) iki 18 metų priežiūros paslaugos.

3.3. **Paslaugos teikėjas** – Lietuvos Respublikoje įregistruotas arba registruotis privalantis mokesčių mokėtojas (fizinis ar juridinis asmuo).

3.4. **Paslaugos suteikimą patvirtinantis dokumentas** – paslaugos teikėjo išduotas juridinę galią turintis apskaitos dokumentas: sąskaita faktūra, pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) sąskaita faktūra (toliau – sąskaita), Prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvito FR0508 forma, patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 379 „Dėl Prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvito formos bei šių kvitų pildymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – kvito FR0508 forma).

3.5. **Sumokėjimą patvirtinantis dokumentas** – paslaugos teikėjo išduotas apskaitos dokumentas: pinigų priėmimo kvitas, kasos aparato kvitas, kasos pajamų orderis arba gyventojo turimas bankinio pavedimo išrašas.

3.6. **Teisę į lengvatą pagrindžiantis dokumentas** – dokumentas (-ai), patvirtinantis (-ys), kad paslauga buvo suteikta ir už ją sumokėta.

Kai už paslaugą sumokama sąskaitos ar kvito FR0508 formos išrašymo dieną, teisę į lengvatą pagrindžiančiu dokumentu laikoma sąskaita, kurioje pažymėta apie apmokėjimą, arba kvito FR0508 forma.

Kai už paslaugą sumokama vėliau nei sąskaitos ar kvito FR0508 formos išrašymo dieną, teisę į lengvatą pagrindžiančiu dokumentu laikoma sąskaita ir sumokėjimą patvirtinantis dokumentas arba kvito FR0508 forma, kurioje pažymėta apie apmokėjimą.

4. Taisyklės taikomos gyventojams, kurie kalendoriniais metais gavo pajamų mokesčiu apmokestinamų pajamų, išskyrus ne individualios veiklos pajamas už parduotas atliekas, apmokestintas taikant 5 proc. pajamų mokesčio tarifą, ir / ar pajamas, nuo kurių pajamų mokestis sumokėtas įsigyjant verslo liudijimą, nes, vadovaujantis GPMĮ 21 straipsnio 3 dalimi, iš tokių pajamų išlaidos negali būti atimamos.

5. Pranešime duomenys pateikiami iš gyventojo turimo, paslaugą suteikusio asmens išduoto paslaugos suteikimą patvirtinančio dokumento (sąskaitos arba kvito FR0508 forma).

Nuo 2020-07-01 duomenys iš kvito FR0508 formos į pranešimą gali būti įrašomi tik tuo atveju, jeigu toks dokumentas išrašytas už:

- suteiktas neįgalių nepilnamečių vaikų (įvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje) iki 18 metų priežiūros paslaugas;

- už kitas paslaugas, kurios buvo suteiktos iki 2020-06-30.

Pastaba. Pagal Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1797 „Dėl Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“, nuo 2020-07-01 su verslo liudijimu gali būti teikiamos neįgalių nepilnamečių asmenų priežiūros paslaugos ir negali būti teikiamos pastatų ar kitų statinių apdailos ir remonto bei lengvųjų automobilių remonto paslaugos.

6. Pranešime gyventojas turi pateikti duomenis apie per kalendorinius metus Lietuvoje patirtas išlaidas, t. y. apie sumokėtas sumas už Lietuvoje suteiktas paslaugas.

7. Duomenys apie kalendoriniais metais sumokėtas sumas už suteiktas paslaugas pranešime teikiami, nurodant juos už kalendorinį mėnesį. Atitinkamų kalendorinių metų kalendorinis mėnuo, kurio pranešimas teikiamas, nustatomas taip:

7.1. kai kalendoriniais metais sąskaita išrašyta ir apmokėta tą patį mėnesį arba mokėta ir iki sąskaitos išrašymo, pranešimas teikiamas to mėnesio, kurį išrašyta sąskaita. Prie šio mėnesio pranešimo pridedama sąskaita, kurioje pažymėta apie apmokėjimą;

Pavyzdžiai

1. Sąskaita išrašyta ir apmokėta 2020 m. lapkritį. Duomenys teikiami 2020 m. lapkričio mėnesio pranešime.

2. Sąskaita išrašyta 2021 m. kovą, mokėta vasarį ir kovą. Duomenys teikiami 2021 m. kovo mėnesio pranešime.

7.2. kai kalendoriniais metais išrašyta sąskaita apmokėta po jos išrašymo, duomenys teikiami to mėnesio, kurį išrašyta sąskaita, ir prie šio mėnesio pranešimo pridedama sąskaita bei sumokėjimą patvirtinantis dokumentas;

Pavyzdžiai

1. Sąskaita išrašyta 2020 m. rugpjūtį, apmokėta rugsėjį. Duomenys teikiami 2020 m. rugpjūčio mėnesio pranešime.

2. Sąskaita išrašyta 2021 m. liepą, mokėta rugpjūtį. Duomenys teikiami 2021 m. liepos mėnesio pranešime.

7.3. kai sąskaita išrašyta vienais kalendoriniais metais, o apmokėta (visa ar iš dalies) kitais kalendoriniais metais, duomenys teikiami tų kalendorinių metų mėnesį, kurį mokėta. Prie pranešimo pridedama sąskaita ir atitinkamų metų sumokėjimą patvirtinantis dokumentas;

Pavyzdžiai

1. Sąskaita išrašyta 2020 m. gruodį, mokėta 2021 m. sausį.

Duomenys apie 2021 m. sausį sumokėtą sumą teikiami 2021 m. sausio mėnesio pranešime. Prie pranešimo pridedama 2020 m. sąskaita ir 2021 m. sumokėjimą patvirtinantis dokumentas.

2. Sąskaita išrašyta 2021 m. sausį, mokėta: 2020 m. gruodį – 200 Eur, 2021 m. sausį – 300 Eur.

Duomenys apie 2020 m. gruodį sumokėtą sumą (200 Eur) pateikiami 2020 m. gruodžio mėnesio pranešime. Prie šio pranešimo pridedama 2021 m. sausio mėnesio sąskaita bei 2020 m. sumokėjimą patvirtinantis dokumentas.

Duomenys apie 2021 m. sausį sumokėtą sumą (300 Eur) teikiami 2021 m. sausio mėnesio pranešime. Prie pranešimo pridedama 2021 m. sąskaita bei sumokėjimą patvirtinantis dokumentas.

3. Sąskaita išrašyta 2021 m. gruodį, mokėta 2021 m. gruodį ir 2022 m. sausį. Duomenys apie 2021 m. gruodį sumokėtas sumas teikiami 2021 m. gruodžio mėnesio pranešime. Prie pranešimo pridedama sąskaita ir sumokėjimą patvirtinantis dokumentas.

Duomenys apie 2022 m. sausį sumokėtą sumą neteikiami, nes nuo 2022 m. sausio 1 d. lengvata netaikoma.

4. Sąskaita išrašyta 2022 m. sausį, mokėta 2021 m. gruodį ir 2022 m. sausį. Duomenys apie 2021 m. gruodį sumokėtą sumą teikiami 2021 m. gruodžio mėnesio pranešime. Prie pranešimo pridedama 2022 m. sąskaita ir 2021 m. sumokėjimą patvirtinantis dokumentas.

Duomenys apie 2022 m. sausį sumokėtą sumą neteikiami, nes nuo 2022 m. sausio 1 d. lengvata netaikoma.

7.4. kai paslaugą suteikė gyventojas, vykdantis individualią veiklą su verslo liudijimu, ir buvo išrašyta kvito FR0508 forma, duomenys teikiami to mėnesio, kurį išrašyta kvito FR0508 forma.

Pavyzdžiai:

1. Kvito FR0508 forma išrašyta 2020 m. balandį, kai gyventojas sumokėjo už suteiktą paslaugą.

Duomenys apie 2020 m. balandį sumokėtą sumą teikiami 2020 m. balandžio mėnesio pranešime. Prie pranešimo pridedama 2020 m. kvito FR0508 forma.

2. Kvito FR0508 forma išrašyta 2020 m. liepą, kai gyventojas apmokėjo už 2020 m. birželį suteiktą paslaugą pagal birželį išrašytą sąskaitą, kurioje pažymėta, kad apmokėta bus vėliau.

Duomenys teikiami 2020 m. liepos mėnesio pranešime. Prie šio mėnesio pranešimo pridedama kvito FR0508 forma, kurioje pažymėta apie apmokėjimą.

8. Tuo atveju, kai pajamų mokesčio lengvata turi teisę pasinaudoti abu sutuoktiniai, o paslaugos suteikimą ir sumokėjimą patvirtinantys dokumentai išrašyti vieno sutuoktinio vardu, šiais dokumentais gali būti grindžiamos abiejų sutuoktinių patirtos išlaidos. Abu sutuoktiniai pateikia atskirus pranešimus Taisyklių II skyriuje nustatyta tvarka.

II SKYRIUS
PRANEŠIME PATEIKIAMI DUOMENYS

9. Duomenys įvedami Valstybinės mokesčių inspekcijos Elektroninio deklaravimo informacinėje sistemoje (http://deklaravimas.vmi.lt, toliau – EDS).

10. Pranešime turi būti pateikiami šie duomenys:

10.1. mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris, kuris turi sutapti su jo asmens kodu, o jei gyventojas asmens kodo neturi, tai turi būti įrašomas jam priskirtas mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris;

10.2. vardas ir pavardė;

10.3. kalendoriniai metai ir mėnuo, kurio pranešimas teikiamas. Kalendoriniai metai ir mėnuo pasirenkami, vadovaujantis Taisyklių 7 punkte numatyta tvarka;

10.4. išlaidų rūšis:

10.4.1. išlaidos už atliktus pastatų ir kitų statinių apdailos ir bet kokio remonto darbus,

10.4.2. išlaidos už suteiktas lengvųjų automobilių remonto paslaugas,

10.4.3. išlaidos už nepilnamečių vaikų (įvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje) iki 18 metų priežiūros paslaugas.

Atitinkamų kalendorinių metų kalendorinio mėnesio pranešime turi būti nurodomos: skirtingų rūšių išlaidos, tos pačios rūšies išlaidos, kai sumokėta pagal atskirus paslaugos suteikimą patvirtinančius dokumentus;

10.5. paslaugos suteikimą patvirtinančio dokumento duomenys:

10.5.1. dokumento rūšis:

10.5.1.1. sąskaita faktūra,

10.5.1.2. PVM sąskaita faktūra,

10.5.1.3. kvito FR0508 forma;

10.5.2. pasirinkto dokumento data (metai, mėnuo, diena), serija, numeris.

Duomenys apie dokumento seriją nepateikiami tuo atveju, kai gyventojas teisę į lengvatą grindžia kvito FR0508 forma arba supaprastinta PVM sąskaita faktūra, kuri išrašoma, kai paslaugos vertė, įskaitant PVM, neviršija 100 eurų;

10.6. paslaugų teikėjo kodas:

10.6.1. įmonės kodas arba PVM mokėtojo kodas (kai paslaugą suteikė juridinis asmuo),

10.6.2. individualios veiklos pažymos numeris arba verslo liudijimo numeris (kai paslaugą suteikė fizinis asmuo, vykdantis individualią veiklą);

10.7. už paslaugą sumokėta suma. Už paslaugą sumokėta suma laikoma visa atitinkamą kalendorinį mėnesį, už kurį teikiamas pranešimas, patirtų išlaidų suma, t. y. faktiškai už paslaugą sumokėta suma, neįskaitant sumos, sumokėtos už remontui įsigytas medžiagas, priemones, detales, mazgus, mechanizmus, agregatus, sistemas ir pan.

Pavyzdžiai:

1. Už pastato apdailos ir kapitalinio remonto darbus gyventojas sumokėjo 3 500 Eur. Pranešime turi būti pateikiami duomenys apie 3 500 Eur už paslaugą sumokėtą sumą.

2. Už automobilio remontą gyventojas iš viso sumokėjo 1 200 Eur: už remonto darbus sumokėta 1 000 Eur, už remontui reikalingą detalę – 200 Eur. 200 Eur suma, sumokėta už detalę, nepriskiriama išlaidoms, kurioms gali būti taikoma mokesčio lengvata, todėl pranešime turi būti pateikiami duomenys tik apie 1000 Eur už automobilio remonto darbus sumokėtą sumą.

3. Pagal paslaugos teikėjo 2020 m. sausį išrašytą sąskaitą gyventojas už buto apdailą iš viso sumokėjo 2 800 Eur: 2019 m. gruodį už apdailai reikalingas medžiagas, dažus ir kitas priemones sumokėta 800 Eur., 2020 m. sausį už apdailos darbus – 2 000 Eur.

2019 m. gruodį sumokėta 800 Eur suma už medžiagas, dažus ir kitas apdailai reikalingas priemones nepriskiriama išlaidoms, kurioms gali būti taikoma mokesčio lengvata, todėl pranešime turi būti pateikiami duomenys tik apie 2 000 Eur už apdailos darbus sumokėtą sumą. Duomenys teikiami 2020 m. sausio mėn. pranešime.

4. Kai duomenys teikiami iš PVM sąskaitos faktūros, joje būna nurodyta bendra prekių ir paslaugų apmokestinamoji vertė, todėl gyventojas už paslaugą sumokėtą sumą turi apskaičiuoti pats. Pvz.: iš viso pagal PVM sąskaitą faktūrą sumokėta 157,30 Eur (su PVM): remonto darbų kaina – 100 Eur (be PVM), detalės kaina – 30 Eur (be PVM). Gyventojas turi teisę pranešime pateikti duomenis tik apie už remonto darbus sumokėtą sumą + PVM, t. y. 121 Eur (100 x 21 proc. PVM tarifo). Už detalę sumokėta 30 Eur + PVM suma nepriskiriama išlaidoms, kurioms gali būti taikoma mokesčio lengvata.

5. Tuo atveju, kai už remonto paslaugą šią paslaugą suteikusiam asmeniui apmoka dalimis gyventojas ir draudimo įmonė, gyventojo patirtomis išlaidomis laikoma tik jo paties ir tik už remonto darbus sumokėta suma + PVM.

Tarkime, pagal PVM sąskaitos faktūros duomenis už automobilio remonto paslaugą iš viso buvo sumokėta 413,80 Eur (341,98 Eur + 71,82 Eur PVM), už detales – 124,79 Eur (be PVM), už darbus – 217,19 Eur (be PVM). Pagal šią sąskaitą gyventojas sumokėjo 100 Eur, o likusią sumą autoservisui sumokėjo draudimo bendrovė. Pateiktu atveju už paslaugą sumokėtą sumą gyventojas turi apskaičiuoti pats. Apskaičiuojama, taikant proporcingumo taisyklę:

217,19 Eur / 341,98 Eur = 0,63509 (dalis sumokėta už darbus);

217,19 Eur + 45,61 Eur PVM (71,82 Eur PVM x 0,63509) = 262,8 Eur su PVM (draudimo bendrovės ir gyventojo už darbą sumokėta suma);

100 Eur / 413,80 Eur = 0,24166 (dalis sumokėta gyventojo);
262,8 Eur x 0,24166 = 63,51 Eur su PVM (gyventojo už darbą sumokėta suma);
Pranešime gyventojas turi pateikti duomenis apie 63,51 Eur sumą, sumokėtą už remonto darbus.

III SKYRIUS
PRANEŠIMO PATEIKIMAS IR TIKSLINIMAS

11. Pranešimas mokesčių administratoriui teikiamas ir jo duomenys tikslinami, realiu laiku prisijungus prie EDS, remiantis Duomenų teikimo elektroniniu būdu taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2010 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. VA-83 „Dėl Dokumentų teikimo elektroniniu būdu taisyklių patvirtinimo“.

12. Atitinkamų kalendorinių metų mėnesio pranešimą gyventojas gali pateikti bet kada, kai turi teisę į lengvatą pagrindžiančius dokumentus, bet ne vėliau kaip, pasibaigus kalendoriniams metams, iki kitų kalendorinių metų vasario 15 dienos (pvz., už 2020 m. gruodžio mėn. – iki 2021 m. vasario 15 d.).

13. Pranešimas gali būti pateiktas, tik pridėjus teisę į lengvatą pagrindžiančių dokumentų kopijas. Kokie dokumentai pridedami, paaiškinta Taisyklių 7 punkte.

14. Pranešimas tikslinamas gyventojo iniciatyva ir (ar) pagal mokesčių administratoriaus informacinį pranešimą.

Mokesčių administratoriui pateikto mėnesio pranešimo duomenis gyventojas gali tikslinti savo iniciatyva, pastebėjęs klaidų, bet ne vėliau kaip, pasibaigus kalendoriniams metams, iki kitų kalendorinių metų vasario 15 d.

Kai pateiktame pranešime neatitikimus nustato mokesčių administratorius, gyventojui siunčiamas informacinis pranešimas pašalinti trūkumus ir patikslinti pranešimą iki informaciniame pranešime nustatyto termino.

Visais atvejais pranešimas tikslinamas, pateikiant visiškai užpildytą pranešimą to kalendorinio mėnesio, kurio duomenys tikslinami.

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Taisyklėse nustatyta tvarka pateikus pranešimą, jame pateikti duomenys, neturintys trūkumų, perkeliami į gyventojo kalendorinių metų preliminariąją pajamų mokesčio deklaraciją.

16. Taisyklių nustatyta tvarka nepateikęs pranešimo arba nepatikslinęs jo iki nustatyto termino, gyventojas savo teisę į lengvatą gali realizuoti, užpildydamas ir pateikdamas atitinkamų kalendorinių metų pajamų mokesčio deklaraciją.

17. Gyventojai, pranešime pateikę neteisingus duomenis, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

_____